

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Alan Sınavı ile İlgili Görüşleri Views of Preschool Teacher Candidates on Field Examination

Medera Halmatov, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, mederahalmatov@gmail.com ORCID: 0000-0001-6549-0432

Emine Kızıltaş, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, ekiziltas@agri.edu.tr ORCID: 0000-0002-9587-2324

Öz. Nitelikli öğretmen yetiştirme ve öğretmen istihdamı güncelliğini kaybetmeyen önemli bir konudur. Çünkü öğretmen niteliği, bir ülkenin gelişmesinde ve ilerlemesinde önem arz etmektedir. Öğretmenler gelecek kuşakların eğitiminde önemli rol oynamaktadırlar. Dolayısıyla gerekli yeterliliklere sahip, kaliteli eğitim verebilecek öğretmenler yetiştirilmelidir. Bu araştırmanın amacı Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği dördüncü sınıfta okuyan öğretmen adaylarının alan sınavı ile ilgili görüşlerini öğrenmektir. Araştırmada nitel araştırmalarda sıkça kullanılan olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesinde dördüncü sınıfta okuyan 80 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri, öğrencilerin alan sınavı ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanmış altı açık uçlu sorunun uygulanmasıyla elde edilmiştir. Soruların analizinde betimsel analiz ve içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmen adaylarının alan sınavının yapılmasını gerekli gördüklerini fakat bu sınav için çok yeterli olmadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun ilk defa yapılacak bu sınavla ilgili kaygılı oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca öğrenciler sınavın sadece teorik olmasını da doğru bulmamaktadırlar.

Anahtar Sözcükler: Alan sınavı, okul öncesi öğretmen adayı, öğretmen yetiştirme

Abstract. Qualified teacher training and teacher employment is an important issue that does not lose its update. Because the quality of teachers is important in the development and progress of an country. Teachers play an important role in the education of future generations. Therefore, teachers should be trained to provide qualified education with the necessary qualifications. The objective of the present research is to investigate the views of fourth grade university students studying Early Childhood Education Teacher in Agri Ibrahim Cecen University on the field examination. The research uses phenomenology design which is an oft-used design in qualitative research. The study group of the research consists of 80 students studying Early Childhood Education Teacher in Agri Ibrahim Cecen University. The study data were obtained through six open-end questions prepared by the researchers in order to explore views of the students on the field examination. The questions were analyzed through descriptive analysis and content analysis. The research showed that the early childhood teacher candidates acknowledged the necessity of a field examination but expressed not having enough knowledge to succeed in the examination. It was found that a great majority of the students were concerned about the examination which was to be implemented for the first time. Furthermore, the students did not approve pure theoretical nature of the examination.

Keywords: Field examination, preschool teacher candidate, teacher training

SUMMARY

Introduction

According to Article 43 of Basic Law of National Education, teaching is a special specialization profession, and the teachers must have three significant qualities: field proficiency, professional proficiency (pedagogy), general skills and general culture. In the examinations held until 2014, the candidates were administered General Skills-General Culture and Educational Sciences tests. However, the teachers ought to have mastery and sufficiency in their own fields besides all these fields. Ministry of National Education (MoNE), taking cognizance of this fact, introduced Teaching Field Knowledge Test in Early Childhood Education Teaching as of 2016 in addition to these examinations. MoNE decided to subject the teacher candidates to an extra examination called "Teaching Field Knowledge Test" in 15 branches announced through a press conference on 10 December 2012 by the Presidency of Student Selection and Placement Center (OSYM) considering that this would contribute to achievement of the goals of National Education and carrying the teaching profession to a status it deserves (OSYM, 2012). The studies have often focused on anxiety levels of teacher candidates, the procedure followed in appointment of teachers, teacher employment, raising and employment of teachers in our country and other countries, and the impacts of KPSS (Public Personnel Selection Examination) on academic and social lives of the teacher candidates. Due to the fact that Teaching Field Knowledge Examination is a practice recently introduced, there is not sufficient number of studies conducted in this respect. In particular, no research has been conducted into the Early Childhood Education Teaching Field Examination. Therefore, there is quite an interest about the perceptions of candidate teachers on KPSS teaching field examination. We believe that the findings and results of this research will pave the way for further studies. Theory and practice?

Method

The objective of the present research is to investigate the views of fourth grade university students studying Early Childhood Education Teacher in Agri Ibrahim Cecen University on the field examination. The research questions are as follows:

1. What are the views of early childhood education teacher candidates on their field?
2. What are their views on field examination?
3. How do they consider themselves regarding the field examination?
4. What are their concerns about field examination?
5. What are their views on the administration manner of the field examination?

Phenomenology design was preferred for the research since the objective was to conduct an in-depth analysis of the views of fourth grade university students studying early childhood education teaching in Agri Ibrahim Cecen University on the field examination. Phenomenology research is conducted in psychology, sociology, health sciences and education (Creswell, 2007). Physical conditions of a school and a teacher candidate's views on the field could be indicated among the phenomena that could affect human life directly or indirectly.

The study group of the research consists of 80 students studying early childhood education teaching in Agri Ibrahim Cecen University. n=60 female participants and n=20 male teacher candidates compose the study participants.

The study data were obtained through six open-end questions prepared by the researchers in order to explore students' views on field examination. During the creation of open-end question, a draft consisting of 10 questions were prepared after conducting a literature review, and the opinions of 2 faculty members were heard for this draft. Some of the questions were excluded in line with their opinions, and a pilot application was conducted on two early childhood education teacher candidates.

Results

The research demonstrated that the early childhood education teacher candidates acknowledged the necessity of a field examination but expressed not having enough knowledge to succeed in the examination. It was found that a great majority of the students were concerned about the examination which was to be implemented for the first time. Furthermore, the students did not approve pure theoretical nature of the examination.

The data from the interviews were analyzed through descriptive analysis and content analysis among the qualitative analysis techniques. Content analysis is defined as a systematic and renewable technique by which some words of a text are summarized through smaller content categories via coding based on certain rules (Buyukozturk, Cakmak, Akgun, Karadeniz and Demirel, 2012).

Discussion and Conclusions

In the consequence of the findings mentioned above, early childhood education teacher candidate's education should be reviewed and developed in terms of findings and recommendations.

GİRİŞ

Ülkelerin kalkınmasında, nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde, toplumdaki huzur ve barışın sağlanmasında, bireylerin sosyalleşmesi ve toplumsal hayata hazırlanmasında, toplumun kültürel değerlerinin genç kuşaklara aktarılmasında öğretmenler etkin bir rol almaktadırlar. Eğitim sürecinde amaçların en üst düzeyde gerçekleştirilmesi, eğitimin etkili olabilmesi öğretmenlere bağlıdır. Dolayısıyla öğretmenin eğitim sisteminde ve bu sistemin işleyişinde büyük bir yeri ve önemi vardır (Kızıltaş, Halmatov ve Sarıçam; 2012). Okul öncesinde eğitimin niteliğinin artmasında okul öncesi öğretmenlerinin alanları ile ilgili yeterli ve güncel bilgiye sahip olmaları önemlidir (Cooper ve Alvarado, 2006). Öğretmenlik alan bilgisi, öğretmen yetiştirme programlarında konu alanı hakkında öğrenilecek ya da öğretilen bilgi ve beceriyi kapsamaktadır (Mishra ve Koehler, 2006). Bir öğretmenin kendi alanıyla ilgili ilke ve kavramları bilmesi önemlidir (Şen ve Erişen, 2002). Milli Eğitim Temel Kanununun 43. maddesine göre öğretmenlik özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenlerin bu mesleği daha iyi yapabilmeleri için kendilerini mesleki olarak alanlarında yeterli hissetmelidirler. 2014'e kadar yapılan sınavlarda adaylar, Genel Yetenek-Genel Kültür ve Eğitim Bilimleri testlerinden sınav olmuşlardır. Oysaki öğretmenlerin kendi alanları ile ilgili de yeterli bilgiye sahip olmaları gereklidir. Bu durumun önemini fark eden Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) 2016 yılından itibaren yukarıda belirtilen sınavlara ek olarak Okul Öncesi Öğretmenliği Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi'ni de sınava dâhil etmiştir.

Libman (2009), öğretmen atamalarında merkezi sınav uygulamasının öğretmenlerin yeterliliklerinin gözlenebilir ve ölçülebilir olmasını sağladığını belirtmiştir. Libman'a göre sınavların içeriği beklenen standartlara göre hazırlandığında öğretmenlik niteliklerine sahip öğrencilerin bu sınavdan başarılı olacaklarını, böylece nitelikli kişilerin öğretmen olacağını savunmaktadır. Farklı zamanlarda yapılan araştırmalarda (Kartal, 2013; Taşdemir, 2015; Yeşil ve Şahan, 2015; Yılmaz ve Altınkurt, 2011) öğretmen adaylarının gerek bilgi, gerekse mesleki yönden yetersiz oldukları ileri sürülmüş ve bu yetersizliklerin giderilmesi için birtakım önlemlerin alınması gerektiği ifade etmişlerdir. Bu bağlamda hesap verebilirlik kavramı ortaya çıkmış ve diğer kurumlar gibi öğretmen yetiştiren kurumların da hesap vermesi gerektiği ileri sürülmüştür (Yüksel, 2013).

ABD olmak üzere küreselleşen dünyada diğer ülkelerin de öğretmen yetiştirme sisteminde hesap verebilirliğin önemi ile ilgili çalışmalar başlattıkları görülmektedir. ABD'de öğretmen yetiştirilmesi ve atanmasında en önemli iki unsur bulunmaktadır. Bunlardan birincisi öğretmen yeterlilik ve standartlarının belirlenmesi diğeri ise mezunların bu yeterliliklere uygun olup olmadığına karar verilmesi ve bu karar doğrultusunda öğrencilerin sınava girip aldıkları puana göre atamalarının yapılmasıdır (Darling-Hammond, 2002).

Ülkemizde de bu konuda gelişmeler olduğu söylenebilir (Yüksel, 2013). Eğitimde hesap verebilirliğe ilişkin yasal temeller 2001 yılında kabul edilen *Hiçbir Çocuk Geride Kalmasın (No Child Left Behind)* yasasıyla başlamıştır. Bu yasa eğitimde hesap verebilirliğin uygulanması için önemli bir yasal zemin sağlamıştır. Bu yasa farklı bölgelerde eğitimde standartlar geliştirme ve uygulama, bu standartla ilgili yıllık değerlendirmeler yapma ve uygulama fırsatı sunması açısından önemlidir. Yasa öğretmenlerin yetiştirilmesi, istihdamı ve mesleğini icra etmeleri ile ilgili belirli hükümler içermektedir. Yasada nitelikli öğretmen için lisans derecesine sahip olması gerektiği öğretmenlere belirli zamanlarda merkezi testler uygulanarak yeterliliklerinin test elde edilmesi gerektiği, yine testler sonucuna bağlı olarak ücretlerde iyileştirme ve işten çıkarma vb. uygulamaların yapılabileceği vurgulanmıştır (akt. Yüksel, 2013). Ayrıca MEB, Milli eğitim hedeflerinin gerçekleşmesine katkıda bulunma, öğretmenlik mesleğinin statüsünün hak ettiği yere gelmesi gibi hedeflere ulaşmasında faydalı olacağını düşünerek, ÖSYM Başkanlığı tarafından 10 Aralık 2012 tarihinde yapılan basın açıklaması ile öğretmen adaylarının 15 branşta "*Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi*" adı altında ekstra bir sınava tabii tutulmaları kararlaştırılmıştır (ÖSYM, 2012).

Alanyazın incelendiğinde yurt dışında okul öncesi öğretmen eğitiminin mezuniyet öncesi öğretmen adaylarının bilgi ve becerileri üzerinde etkilerinin araştırıldığı çalışmalar olduğu (Whitebook, Gombay, Bellm, Sakai, ve Kipris, 2009), bazı çalışmalarda okul öncesi öğretmen eğitimi

ile okul öncesi öğretmenlerinin bilgi ve becerileri, çocuk gelişimi ile ilgili bilgi düzeyleri arasında uzun vadeli anlamlı bir ilişki olduğu kanıtlanmıştır (Burchinal, Cryer, Clifford, ve Howes, 2002; Howes, Whitebook, ve Phillips, 1992; Tout, Zaslow, ve Berry, 2005; Whitebook et al., 2009), Ülkemizde ise öğretmenlik mesleği ile ilgili çeşitli araştırmalar yapılmış (Baskan, Aydın ve Madden; 2006; Küçüköğlü ve Kızıltaş; 2012; Oğuz ve Tunca, 2008) yapılan bu araştırmalarda öğretmenlik programlarında, öğretmenlik meslek bilgisine ve okul uygulamalarına daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği, öğretmen adaylarının süreç sonunda uygulama sınavından geçirmeleri gerektiğini vurgulanmış, mesleğe atanmadan önce her branş için alan bilgilerinin ölçülebileceği meslek sınavlarının önemi ifade edilmiştir.

Araştırmaların öğretmen adaylarının sınav kaygı düzeyleri, öğretmen atamalarında izlenen yollar, öğretmen istihdamı, ülkemizde ve diğer ülkelerdeki öğretmen yetiştirme ve istihdamı, KPSS'nin öğretmen adaylarının akademik ve sosyal yaşantılarına etkileri üzerine yapıldığı belirlenmiştir (Adıgüzel, 2008; Arcagök, Demir, Sarıdaş ve Şahin, 2015; Baştürk, 2008; Demir ve Bütüner, 2014; Eraslan, 2004; Erdem ve Soylu, 2013; Gürol ve Sevindik, 2009; Karaca, 2008; Kuran, 2012; Sezgin ve Duran, 2011; Odabaş, 2012; Oktay, 2012; Ümmet ve Otrar; 2015). Literatürde yer alan araştırmalar incelendiğinde ülkemizde okul öncesi öğretmen adaylarının alan sınavı ile ilgili görüşlerini inceleyen bir çalışma yapılmadığı bulunmuştur. Ancak öğretmenlerin alanları ile ilgili bilgileri çocuk eğitiminde önemlidir. Öğretmenler erken çocukluk döneminde gelişim alanları, aile eğitimi, drama ve oyun, çocukta yaratıcılık, sınıflarda çocuklara uygun materyal seçimi ve kullanımı, sınıf yönetimi gibi alanlarda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmalıdırlar. Okul öncesi öğretmenleri çocukların ilk öğretmeni olarak onların eğitimlerinde ve geleceklerinin şekillenmesinde önemli bir rol oynadıkları için alanlarında yetkin olmalıdırlar. Bu yüzden okul öncesi öğretmenleri için farklı boyutlardan oluşan titiz ve geçerli bir sınav yapılmalıdır. Alan sınavı öğretmenlerin alanları ile ilgili teorik ve pratik bilgilerini ölçebilecek nitelikte hazırlanmalıdır. Fakat öğretmenler nasıl bir sınava gireceklerini bilmemektedirler ve dört yıl süresince gördükleri eğitimin yeterlilikleri konusunda kaygı yaşamaktadırlar. Çocukların geleceklerinde önemli rol oynayan öğretmenlerin bu konu hakkındaki görüşlerinin alınmasının öğretmen eğitiminde niteliği artırabilir ve bundan sonra yapılacak alan sınavlarında farklı ölçme araçlarının kullanılmasını sağlayabilir. Dolayısıyla öğretmenlerin alan sınavı ile ilgili görüşlerinin alınması sınavın niteliğine olumlu katkı sağlayabilir. Bu araştırmada aday okul öncesi öğretmenlerinin öğretmenlik alan bilgisi sınavına ilişkin görüşleri incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulguların okul öncesi öğretmenliği alan sınavı ile ilgili yapılacak çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi okul öncesi öğretmenliği dördüncü sınıfta okuyan öğretmen adaylarının alan sınavı ile ilgili görüşlerini öğrenmektir. Bu çalışmanın araştırma soruları şunlardır:

1. Okul öncesi öğretmen adaylarının eğitim aldıkları alana ilişkin görüşleri nedir?
2. Okul öncesi öğretmen adaylarının alan sınavının yapılması ile ilgili görüşleri nedir?
3. Okul öncesi öğretmen adayları alan sınavına ilişkin kendilerini nasıl değerlendirmektedirler?
4. Okul öncesi öğretmen adaylarının alan sınavı ile ilgili kaygıları nedir?
5. Okul öncesi öğretmen adaylarının alan sınavının uygulanma biçimi ile ilgili görüşleri nedir?

YÖNTEM

Araştırma modeli

Bu araştırmada nitel araştırmalarda sıkça kullanılan olgubilim(fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulduğu, nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmaktadır. Başka bir deyişle nitel araştırma, sosyal olguları bağlı buldukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön

plana almaktadır. Bu bağlamda nitel araştırma yöntemleri araştırma konusunu, kendi bağlamında ve ilgili bireylerin gözünden ele alınmasını ve incelenmesini sağlamaktadır. (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu çalışmada, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi dördüncü sınıf öğrencilerinin ilk defa yapılacak olan alan sınavına ilişkin görüşleri derinlemesine incelenmek istendiğinden olgubilim deseni kullanılmıştır. (Creswell, 2007).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi dördüncü sınıfta okuyan 80 okul öncesi öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin n= 60'ı kadın, n=20'si erkek öğrenciden oluşmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçsal örneklem yöntemlerinden benzeşik örneklem yöntemi kullanılmıştır (Patton, 2014).

Benzeşik örneklem araştırmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanımaktadır. Bu örneklemede evrenden araştırmanın problemi ile ilgili olarak homojen bir alt grup seçilerek -genelde benzer deneyimleri yaşamış bireyler bir araya getirilerek- temel konular hakkında görüşleri alınmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013; Patton, 2014). Çalışma grubu belirlenirken benzer özelliklere sahip, alan sınavına hazırlanan okul öncesi öğretmenliği dördüncü sınıf okul öncesi öğrencileri tercih edilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Çalışmanın verileri, öğrencilerin alan sınavı ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanmış altı açık uçlu sorunun uygulanmasıyla elde edilmiştir. Açık uçlu soruları oluşturma sürecinde literatür taraması yapılarak 10 sorudan oluşan taslak hazırlanmış ve bu taslak için eğitim bilimleri alanında uzman iki öğretim üyesinin görüşü alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda bazı sorular çıkartılmış ve iki okul öncesi öğretmen adayı ile pilot uygulama yapılmıştır. Öğrenciler bazı soruların anlaşılabilirliği hakkında görüşleri göz önünde bulundurularak tekrar düzenlenmiş ve iki öğretim üyesinin tekrar görüşlerine sunulmuş açık uçlu sorulara son hali verilmiştir. Bu çalışmada hazırlanan soruların altısı da öğretmen adaylarının alan sınavı ile ilgili görüşlerini öğrenmek için hazırlanmıştır.

Veri Toplama Süreci

Veri toplama sürecinde öğretmen adaylarına çalışmanın amacı anlatılmış ve çalışmaya katılmayı isteyip istemedikleri sorulmuştur. Açık uçlu sorulardan oluşan form dördüncü sınıf örgün ve ikinci öğretimde okuyan okul öncesi öğrencilere uygulanmıştır. Açık uçlu sorular araştırmacılar tarafından 30 dakikalık süre içerisinde uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Mülakat dökümleri

Araştırmada elde edilen verilerde öğrenciler ile ilgili herhangi bir kişisel bilgi istenmemiş, katılımcılar soruları kendi istekleri doğrultusunda istedikleri gibi ifade etmişlerdir.

Verilerin Kodlanması

Veriler kodlanmadan önce iki araştırmacı tarafından veriler detaylı bir şekilde okunmuş, araştırmanın amacı çerçevesinde önemli olan boyutlar belirlenmiş ve her bir boyuta ait kodlar oluşturulmuştur.

Yorumlama Teknikleri

Görüşmelerden elde edilen verileri analiz etmek için nitel analiz tekniklerinden içerik analizi ve betimsel analiz teknikleri kullanılmıştır.

Araştırmada İnanırlılık, Aktarılabirlik, Tutarlılık ve Teyit Edilebilirlik

Nitel araştırmalarda geçerlik, belirli süreçler vasıtasıyla bulguların doğruluğu için araştırmacı kontrolünü ifade ederken, nitel güvenilirlik, farklı projeler ve farklı araştırmacıların açısından da araştırmacının yaklaşımının tutarlılığını işaret etmektedir (Creswell, 2007; Patton, 2014; Yıldırım ve Şimşek, 2013).

İnanırlılık

Geçerlik, nitel araştırmaların güçlü yanlarından biridir ve okuyucu, katılımcı ve araştırmacının bakış açısından bulguların doğru olup olmadığının belirlenmesine dayanmaktadır (Creswell ve Miller, 2000). Araştırmada geçerliği artırmak için ilgili alan yazın incelenmiş, konu ile ilgili kavramsal bir çerçeve oluşturularak sorular geliştirilmiştir. Çalışma grubuyla yapılan çalışmalar yazılı metin olarak alınmış ve öğrencilerden yazdıklarını tekrar okuyarak teyit etmeleri istenmiştir.

Aktarılabirlik

Araştırma süresince elde edilen tüm veriler, eğitim bilimlerinde uzman bir öğretim üyesi tarafından değerlendirip, ayrı ayrı kodlanmış ve tüm kodlamalar arasında genel anlamda görüş birliği sağlanmıştır. Araştırmanın betimsel analizinde katılımcıların görüşlerinden alıntılar yapılmıştır. Çalışmada her bir öğretmen adayı ÖA harfi ile temsil edilirken çalışmaya katılan öğretmen adaylarının isimleri gizlenerek her bir öğretmen adayı için 1 den 80' e kadar rakamlar kullanılmıştır.

Tutarlılık

Araştırmanın tutarlılığını artırmak için bulguların tamamında yorum ve genellemeden kaçınılmış, araştırma sürecinde elde edilen tüm veriler, araştırmacılar ve eğitim bilimleri alanında uzman öğretim üyesi tarafından değerlendirilip, ayrı ayrı kodlanmış ve tüm kodlamalar arasında genel anlamda görüş birliği sağlanmıştır. Araştırmada tüm kodlamalar güvenilirlik hesaplaması için; güvenilirlik formülü [Güvenirlik= Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)] kullanılmıştır.

Teyit Edilebilirlik

Araştırmanın teyit edilebilirliğini sağlamak için, süreç içinde elde edilen ham veriler ve kodlamalar ilgililerin inceleyebilmelerine imkân sunmak için araştırmacılar tarafından saklanmaktadır.

Araştırmacının Rolü

Araştırmacılar çalışmada veri toplama ve analiz etme sürecinde objektif bir tutum sergilemeye, uygulamadan önce öğrencilerin soruları rahatlıkla cevaplayabilecekleri bir ortam oluşturmaya, öğrencilerin soruları gönüllülük esasına dayalı olarak cevaplandırmalarına özen göstermişlerdir. Araştırmacılar; soruları oluştururken, pilot uygulama ve görüşmeleri yaparken, verileri analiz ederken sıklıkla uzman görüşüne başvurmuşlardır. Creswell (2007)' e göre araştırmacılar nitel araştırmalarını yaparken kendi kurumu, arkadaşları vb. çalıştığında veri toplama işlemini daha rahatlıkla ve kolayca yapabilmekte ancak araştırma raporunun eksik ya da yanlış yazılma olasılıkları bulunmaktadır. Bu yüzden bu araştırmada araştırmacıların dışında eğitim bilimleri alanında başka bir araştırmacı tarafından da kod ve temaların oluşturulması istenmiş, daha sonra kodlar arasındaki uyuma Cohen Kappa formülüyle (0.75) güvenilir düzeyde bulunmuş (Field, 2009) ve gerekli düzenlemeler yapılarak son hali verilmiştir. Ayrıca araştırmacılar öğrencilerin açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlardan doğrudan alıntılar yapılarak (Yıldırım ve Şimşek, 2013) araştırmanın inandırıcılığı yükseltilmeye çalışılmışlardır.

BULGULAR

Dördüncü sınıf okul öncesi öğretmen adaylarının ilk defa yapılacak olan alan sınavına ilişkin araştırmadan elde edilen veriler araştırmanın alt problemlerine göre incelenmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının Eğitim Aldıkları Alanla İlişkin Bulgular

<i>Olumlu</i>	<i>n</i>	<i>Olumsuz</i>	<i>n</i>
<i>Alanımı seviyorum</i>	60	<i>Alanımı sevmiyorum</i>	20
Çocukları sevdiğim için	34	Bana uygun bir meslek değil	12
Bana uygun bir meslek	22	Bölüme isteyerek gelmedim	7

Tablo 1’de öğretmen adaylarının bölümle ilgili görüşleri olumlu ve olumsuz tema ve bölümümü seviyorum ve bölümümü sevmiyorum olmak üzere iki kategoride incelenmiştir. Tabloya göre öğretmenlerin çoğu n= 60 alanları ile ilgili olumlu bir görüşe sahip oldukları görülmektedir. Öğretmen adaylarının alanlarını sevme sebebi olarak çocukları sevme n=34 ve kendilerine uygun bir meslek olduğu için n=22 sevdiklerini söylerken, alanlarını sevmeyen öğretmen adayları n=20 ise bölümün kendilerine uygun olmadığını ve isteyerek gelmediklerini n=7 belirtmişlerdir. Öğretmen adayları bölümle ilgili görüşlerini şöyle dile getirmişlerdir:

Evet seviyorum. Çocuklarla iletişim kurmayı, zaman geçirmeyi çok seviyorum. Biraz yorucu olsa da bir tebessüm her kötülüğü siliyor (ÖA₄₃).

Bu branşı çocukları sevdiğim için ve bayanlar için rahat bir meslek olduğunu düşündüğüm için seçtim. Fakat çocukları sevmekle iş bitmiyor, staj yaparken bu durumu rahatlıkla gördüm. Bilgili ve nitelikli bir öğretmen olmak da meslekte önemli (ÖA₄₄).

Alanımı okula ilk başladığım zamanlarda sevmiyordum. Bölüme isteyerek gelmedim ama stajlarla birlikte fikrim değişti, şimdi yapabileceğimi düşünüyorum ve bölümümü sevmeye başladım (ÖA₆₃).

Hayır kendime uygun bir meslek değil. Atanma ihtimalim yüksek olduğu için bu bölümü okuyorum (ÖA₂₆).

Sevmiyorum isteyerek gelmedim atanması yüksek bir bölüm diye geldim fakat alan sınavı ile bir engel daha koyarak atanmamız için ellerinden geleni yapıyorlar (ÖA₄₁).

Hayır, sevmiyorum maalesef kendimde okul öncesi öğretmenliği yapacak bir özellik göremiyorum. Bu meslek bence yetenek ister(ÖA₄₇).

Tablo 2. Okul öncesi öğretmen adaylarının alan sınavının yapılması ile ilgili görüşleri

Olumlu	n	Olumsuz	n
Alan sınavı yapılmalıdır.	59	Alan sınavı yapılmamalıdır	20
Bilenle bilmeyeni ayırt edecek	19	Düz/ anadolu lisesi mezunu olduğum için	10
Genel Kültür, Genel Yetenek ve Eğitim Bilimleri sınavlarının yerine sadece alan sınavı yapılmalı	18	Sınav olacağı için geç söylenmesi	7
Kız meslek lisesi mezunları için avantajlı	8	Alanım ile ilgili bilgim yetersiz	2
Gerçek anlamda bir değerlendirme	6	Alan sınavına dahil olan dersler fazla	1
KPSS puanlarının düşmesi açısından iyi	4		

Tabloya göre öğretmen adaylarının alan sınavı ile ilgili görüşleri iki tema ve kategoride dokuz alt kategoride incelenmiştir. Tablo 2 incelendiğinde okul öncesi öğretmen adaylarının alan sınavı ile ilgili olumlu bir görüşe sahip olduğu ve alan sınavının yapılması gerektiğini n= 60 belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının alan sınavı ile ilgili olumlu görüşleri ile ilgili alt kategoriler bilenle bilmeyeni ayırt edecek n=19, genel kültür, genel yetenek ve eğitim bilimleri sınavlarının yerine sadece alan sınavı yapılmalı n=18, kız meslek lisesi mezunları için avantajlı n=8, gerçek anlamda bir değerlendirme n=6, KPSS puanlarını düşmesi açısından iyi n=4 olarak ifade etmişlerdir. Alan sınavı ile ilgili olumlu görüşler belirten öğretmen adaylarının görüşlerine şöyle örnek verilebilir:

Alan sınavının gelmesi bende hem tedirginlik yarattı hem de nasıl bir sınav olacağını merak etmeye başladım. Nasıl bir sınav olacağına dair içimde korku olmasına rağmen, alan sınavının gelmesini iyi olduğunu düşünüyorum (ÖA₂).

Okul öncesi bölümüne alan sınavı uygulanması yerinde ve mantıklı bir uygulama. Alan sınavı sayesinde niteliksiz öğretmen adayları elenmiş olacak. Alan sınavının yanında mülakat sisteminin de getirilmesi gerekiyor (ÖA₁₁).

Alan sınavının yapılması gerekliydi zaten. Çünkü dört sene boyunca bu alanla ilgili eğitim alıp bu derslerden sorumlu tutulmamak, ve hayatımızı belirleyen sınava dahil edilmemesi haksızlıktı. Alan sınavının %50 atamayı etkiliyor olması da bence çok iyi (ÖA₂₂).

Öğretmen adaylarının alan bilgisi derslerine hakim olabilmesi için gerekli olduğunu düşünüyorum. Dört sene boyunca alamadığımız eğitimi en azından belirli bir zaman diliminde çalışıp alana hakim olabiliriz (ÖA₃₃).

Alan sınavının yapılmasından yanayım. Aslında tüm öğretmenliklere alan sınavının gelmesinden yanayım. Çünkü öğrenim süreci boyunca almış olduğumuz derslerin bizlere ne kadar katkı sağladığını bu şekilde tespit edileceğini düşünüyorum (ÖA₄₈).

Okul öncesi bölümüne alan sınavının gelmesi bence çok güzel oldu. Meslek liselerinden gelen çocuk gelişimi mezunları genel kültür ve genel yetenek sınavlarından mezun olan öğrenciler için çok iyi oldu. Çünkü meslek lisesi mezunları alanda çok daha iyiler. Ayrıca alan sınavının gelmiş olması öğrencilerin alanları ile ilgili bilgilerini artırırken bölümü daha yakında tanıma fırsatı edineceklerdir (ÖA₄₉).

Alan sınavının gelmesi çok iyi oldu. Çünkü kimin meslek bilgisinin ne kadar iyi olduğu, ne seviyede olduğu sadece genel kültür, genel yetenekle anlaşılmaz. Dört yıl boyunca ne öğrendiğimizi bunu meslek hayatında nasıl kullanacağımızı ölçmek adına bu sınav bence mantıklıdır. Mesleğinde iyi olan atansın, yani tarih coğrafya ezberleyenler değil (ÖA₅₆).

Sınavın yapılmasını şu açıdan doğru bulmuyorum ezbere yönelik olduğu için. Alan sınavı için alan derslerinden alınan notlarda etkili olmalı. Uygulamaya ağırlık verilmeli rekabet yerine bireysel değerlendirme olmalı (ÖA₆₅).

Tabloya göre olumsuz görüş belirten öğretmen adaylarının n=20'si alan sınavının yapılmasını istememektedirler. Bunun nedeni olarak düz/ veya anadolu lisesi mezunu olmaları n=10, sınavın olacağına geç söylenmesi n=7, alanım ile ilgili bilgim yetersiz n= 2, alan sınavına dahil olan dersler fazla n= 1 ifade etmişlerdir. Alan sınavla ilgili olumsuz görüş belirtilen öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden alıntılara şöyle örnek verilebilir:

Daha erken haber verilse çok daha iyi olacaktı. Sınava iki ay varken haber vermeleri bizde tedirginlik yarattı. Ben düz lise mezunuyum. Alan sınavı benim için çok kötü oldu. Meslek mezunları avantajlı (ÖA₈).

Belki bazı açılardan doğru bir seçim olabilir. Dönemin ortasına geldik ve bize bir alan sınavı çıkarttılar. Yanlış olan alan sınavının zamanlaması dönem başında haber verilse belki çok daha verimli ve mantıklı olabilirdi. Sınavın bu seneye denk gelmesi dezavantaj (ÖA₃₉).

Alan sınavı olmamalıydı. Meslek lisesi çıkışlı öğrenciler avantajlı duruma geldi. Alan sınavı olacaksa genel kültür, genel yetenek, eğitim bilimleri sınavı olmaması gerekiyor (ÖA₃₁).

Alan sınavının gelmesi iyi oldu. Sınava birkaç ay kalmasına rağmen sınavla ilgili kitap yok, notlar yok hepimiz mağdur olmuş durumdayız. Zaten bu bölüme gelen meslek çıkışlı sekiz yıl boyunca aynı dersleri görüyorlar ek puanla bölüme yerleşiyorlar aynı zamanda alan sınavda da avantajlı olacak. Bu bağlamda düz lise ve Anadolu Lisesi çıkışlı biz öğrencilere haksızlık olacak (ÖA₆₉).

Yapılmamalıydı, Bu tarz sınavların yapılacağı en az bir yıl önceden söylenmeli. Sınava az bir zaman kala alan sınavının yapılacağına söylenmesi bizleri çok tedirgin etti (ÖA₇₇).

Tablo 3. Alan sınavı ile ilgili öğretmen adaylarının öz değerlendirmeleri

Olumlu	n	Olumsuz	n
Başarılı olacağım	24	Başarısız olacağım	13
Çok çalışırsam başarabilirim	11	Alan sınavı için ders sayısı çok başaramam	7
Meslek lisesi mezunu olduğum için başarılı olurum	10	Ezbere dayalı olacağı için yapamam	4
Alanımı sevdiğim için başarıyorum	3	Meslek lisesi çıkışlı olmadığım için başarısız olabilirim.	2
Yeterliyim	15	Yetersizim	25
Tecrübelerime güveniyorum	8	Aldığım eğitim yetersiz	20
Bilgilerime güveniyorum	7	Alan derslerin teorik gördük uygulama için yeterli değil	5
Bilmiyorum	3		

Tablo 3'e göre öğretmen adaylarının alan sınavına ilişkin öz değerlendirmeleri 5 kategori ve 11 alt kategori de belirtilmiştir. Öğretmenler alan sınavında n=24 başarılı olacaklarını söylemişlerdir. Başarılı olacaklarını ilişkin alt kategorilerde çok çalışırsam başarılı olabilirim n=10, meslek lisesi mezunu olduğum için başarılı olurum n=10, alanımı sevdiğim için başarıyorum n=3 şeklinde ifade etmişlerdir. Alan sınavında başarısız olacağını n=13 öğretmen adayı söylemiştir. Başarısız olacakları ile ilişkin nedenleri ise alan sınavı için ders sayısı çok fazla n=7, ezbere dayalı olacağı için n=4, meslek lisesi çıkışlı olmadığım için n= 2 şeklinde ifade etmişlerdir.

Öğretmen adaylarının n=15'i alan sınavı için yeterli olduklarını söylemişlerdir. Yeterlilik nedenleri olarak tecrübelerine güvenmelerine n=8, bilgilerine güvenmelerine n=7 bağlamışlardır. Kendilerini yetersiz olarak değerlendiren n=25 öğretmen adayı ise yetersizlik nedenlerini aldıkları eğitimin yetersizliklerine n=20, alan derslerini teorik olarak görmelerine n=5 bağlamışlardır. Öğretmen adaylarının n=3 alan sınavı ile ilgili başarılarını sınavın zorluk derecesine bağlamışlardır. Alan sınavı ile ilgili kendilerini değerlendirmelerine ilişkin görüşlerine şöyle örnek verilebilir:

Kendimi yeterli görüyorum. Liseden aldığım alan bilgileri ile üniversiteden aldığım bilgiler başarılı olmam için yeterli olacak (ÖA₆₁).

Başarılı olacağımı düşünüyorum. Meslek lisesi mezunu olduğum için alan derlerini iyi biliyorum (ÖA₃₂).

Ezber dayalı bir sistem ezberlersem neden olmasın, başarılı olabilirim (ÖA₄₅).

Başarılı olabileceğine inanıyorum. Kendimi iyi görüyorum. Okulda iyi bir eğitim aldığımı düşünüyorum (ÖA₆₁).

Yeterli görmüyorum. Çünkü dört yıldan beri sınav hakkında bir eğitim aldığımı düşünmüyorum (ÖA₅).

Hayır, çünkü bugüne kadar ezber yapıp geçtik, alan dersleri ile ilgili kendimi yeterli görmüyoruz (ÖA₁₂).

Dersleri sözde görüyoruz çünkü hocalar hiçbir şekilde alanımıza yönelik ders anlatmıyorlar, slayttan okuyorlar sadece (ÖA₂₂).

Kendimi yeterli göremiyorum, okulda aldığımız eğitim bizi alana hazırlayacak seviyede değil. Birçok derste sadece konu anlatmanın ötesine geçemedik (ÖA₃₁).

Hayır şu durumda yeterli göremiyorum. Bunu üzülerek söylüyorum çünkü kaliteli ve yeterince kapsamlı bir eğitim aldığımı düşünmüyorum. Bize yeterince öğretilmedi kendi kendimize ne öğrendiysek o (ÖA₄₄).

Hayır yeterli görmüyorum, zaten düz lise çıkışlıyım bir birikimim yok. Üniversitede ise alan dersleri için gerekli temeli alamadım. Şu an çıkan kaynaklara pek güvenmiyorum. Keşke üniversitemiz bu konuda gerekli çalışmaları yapsa (ÖA₄₇).

Kendimi yeterli görmüyorum, derslerin çoğuna alan hocaları girmiyor (ÖA₇₅).

Tablo 4. Alan sınavı ile ilgili kaygılar

Olumsuz	n	Olumlu	n
Kaygılıyım	61	Kaygılı Değilim	11
İlk defa yapıldığı için	27	Kendime güveniyorum	4
Nasıl sorular çıkacağını bilmediğim	21	Bilgim yeterli	6
Konuları yetiştiremem	17	İlk defa yapıldığı için sınav basit olacak	1
İyi bir eğitim alamamam	8		
Sınavla ilgili yeterli bilgimin olmaması	7		
Henüz çalışmaya başlayamam	6		
Ezber dayalı olması	5		
Kaynak eksikliği	5		
Sınavın yapılacağını geç haber verilmesi	4		
Meslek lisesi çıkışlı olmamam	3		

Tablo incelendiğinde öğretmen adaylarının alan sınavı ile ilgili kaygıları iki kategoride ve 11 alt kategoride ifade edilmiştir. Öğretmenlerin n=61' i alan sınavı için kaygılı olduklarını belirtmişlerdir. Kaygılı olma nedenlerine bakıldığında ise ilk defa yapılmasına n=27, soruların nasıl çıkacağına n= 21, konuları yetiştirememeye n=17, iyi bir eğitim almama n=8, sınavla ilgili yeterli bilginin olmaması n=7, henüz çalışmaya başlayamama n= 6, sınavın ezbere dayalı olması n= 5, kaynak eksikliği n=5, sınavın yapılacağına geç haber verilmesi n=4, meslek lisesi çıkışlı olmama n=3, sınavın zor olacağı düşüncesi n=2 şeklinde ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının n=11'i kaygılı olmadıklarını belirtmişlerdir. Kaygılı olmama nedeni olarak kendime güveniyorum n=4, bilgim yeterli n=6, ilk defa yapıldığı için sınav basit olacak n=1 şeklinde ifade etmişlerdir. Alan sınavı girecek olan öğretmen adaylarının kaygıları ve nedenlerine ilişkin şu örnekler verilebilir:

Alan sınavına çalışmadığım için kaygılarım var. Bu sene ilk defa yapılacağı için nereden nasıl sorular gelir bilmiyorum (ÖA₆).

Tam olarak neyle karşılaşacağımı bilmediğim için kaygılanıyorum (ÖA₉).

Alan sınavı ilk sene çok basit gelirse atanma puanlarını yükseltir diye kaygılanıyorum (ÖA₂₀).

İlk defa yapılıyor olması ve soru tarzını bilmediğim bir sınav olduğu için kaygılıyım (ÖA₂₂).

Korkuyorum, en büyük kaygı bu olsa gerek, nasıl sorular sorulacak, neler çıkacak hiçbir şey bilmiyoruz (ÖA₃₁).

Soru dağılımını bilmediğim için ve konulara tam olarak nasıl çalışacağımı bilmediğim için kaygılıyım (ÖA₄₂).

Farklı üniversitelerde eğitim alan öğrencilerin alan bilgilerinin daha iyi olduğu düşüncesi beni kaygılandırıyor (ÖA₄₉).

Kaygım yok, çalışan yapar (ÖA₃₈).

Kaygım yok, çünkü çalışmadım (ÖA₃₉).

Alan sınavına ilişkin bir kaygım yok. Bilgime güvendiğim için sıkıntı yaşamam (ÖA₄₆).

Başarılı olacağımı zannetmiyorum. Çünkü çalışmaya başlamadım. İki ay çalışmak için yeterli olmayacak (ÖA₆).

Pek başarılı olacağımı düşünmüyorum. Aldığım eğitimin yetersiz olduğunu düşünüyorum. Genel kültür ve genel yetenek çalıştım (ÖA₃₃).

Başarılı olamam çünkü ezber yeteneğim yok. Ayrıca yeterince ve iyi bir eğitim gördüğümü düşünmüyorum (ÖA₆₅).

Tablo 5. Alan sınavının uygulanma biçimi ile ilgili görüşleri

Görüşler	n
Tamamen uygulamalı olmalı	39
Uygulama ve mülakat birlikte olmalı	11
Teori ve mülakat birlikte olmalı	9
Teori ve uygulama birlikte olmalı	7
Mülakat	6
Diploma notu etkili olmalı	5

Tabloda öğretmen adaylarının alan sınavının n=39 tamamen uygulamalı olmasına, uygulama ve mülakatın birlikte olmasına n=11, teori ve uygulamanın birlikte olmasına n=7, sadece mülakatın n=6 olmasını istemişlerdir. Öğretmenlerin alan sınavının nasıl uygulanması gerektiği ile ilgili görüşlerinden alıntılara şu şekilde örnek verilebilir:

Alan sınavının uygulamalı olmasını isterdim, Çok bilmek önemli değil, önemli olan pratiğe dönebilmektir (ÖA₂₄).

Uygulamalı olmasını isterdim. Çünkü önemli olan teoride bilinenleri uygulamaya geçirmektir (ÖA₃₂).
Alan sınavında ölçülecek bilgilerin etkinlik hazırlama, uygulama ve planlamaya yönelik olmasını isterdim. Çünkü bu beceriler okul öncesi öğretmeni adaylarının meslekleri için daha önemlidir (ÖA₄₂).

Alan sınavı uygulamaya dayalı olmalıdır. Bence üniversiteye giriş aşamasında okul öncesi bölümü ne seçenler için öncelikli bir eleme sistemi yapılmalı, yeteneği vicdanı olmayan elenmeli, daha sonra öğrenciler nitelikli bir şekilde yetiştirilmeli (ÖA₄₇).

Alan sınavı mülakat ile yapılmalı ve bir yıllık stajla öğretmen adayı gözlenmelidir (ÖA₅₂).

Alan sınavı kesinlikle teorik değerlendirmenin yanında mülakatta yapılmalıdır. Çünkü öğretmen adaylarının yeteneklerini, yaratıcılıklarını ölçmek, bu mesleğe uygunluklarını değerlendirme için yapılması gerekiyor (ÖA₅₃).

Alan sınavında hem teori hem de uygulama bir arada olması gerekiyor. Çünkü bildiklerimizi uygulamak önemli (ÖA₅₇).

Uygulama ve mülakat olmalı. Alan sınavı ezberlenerek teorikte olması gereken bir sınav olmamalı. Çünkü mesleği uygulamalı olarak yapabiliyor mu buna bakılmalı ve karakter olarak mesleğe uygunluğu muhakkak gözden geçirilmelidir (ÖA₅₈).

TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada okul öncesi öğretmen adaylarının alan sınavı ile ilgili görüşleri incelenerek bundan sonra yapılacak alan sınavında daha farklı uygulamaların göz önünde bulundurulacağı düşünülmektedir. Ülkemizde farklı zamanlarda ve koşullarda okul öncesi öğretmeni yetiştirilmiş ve istihdam etmiştir. Bunlardan bazıları hızlandırılmış programla öğretmen yetiştirme, sözleşmeli öğretmenlik, ücretli öğretmenlik gibi niteliği zedeleyen uygulamalardır. Bu uygulamalarda dönemin sosyo-ekonomik şartları, siyasi durumların etkili olduğu söylenebilir. Günümüzde nitelikli okul öncesi öğretmenlere ihtiyaç duyulduğu (Küçüköğlü ve Kızıltaş; 2012) bilinmektedir.

Öğretmen kalitesi sürekli tartışılan bir konu olup, genellikle de öğretmenlerin kalitesinin giderek düştüğü yönünde fikirler ileri sürülmektedir. Özellikle son 30 yılda yetiştirilen öğretmenlerin düşük yeterliklere sahip olduğu ileri sürülerek öğretmen eğitimi ile ilgili reform adı altında bir takım kanun, yönetmelik vb. yasal metinler çıkartılmaktadır. Ancak öğretmen ve dolayısıyla öğretmen eğitiminin kalitesinin kanunlar çıkartılarak sağlanması mümkün değildir. Nitekim ülkemizde reform adı altında yürürlüğe giren yeni uygulamalar bekleneni verememekte, başarısızlık sonucunda da bu reformların yerini başka reformlar almaktadır (Yüksel, 2013.). Bu yüzden okul öncesi öğretmenlerinin yetiştirilme ve atanma süreçlerinde sürekli değişen uygulamalar öğretmenin niteliğini azaltacağı düşünülmektedir.

Bu araştırma Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nde öğrenim gören dördüncü sınıf öğretmen adaylarının alan sınavı ile ilişkin görüşleri incelenmiştir. Araştırmaya göre öğretmen adaylarının okudukları bölümü sevdiğleri tespit edilmiştir. Dökmen'e göre (2002), kişilerin ilgi duydukları alanlara yönelmeleri, hem bu alanda başarı göstermelerini hem de daha empatik olabilmelerini sağlamaktadır. Çelik ve Çağdaş (2010) yılında yaptıkları çalışmada da okul öncesi öğretmenlerinin mesleklerini severek yaptıklarını göstermiştir.

Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının alan sınavının yapılması gerektiğini düşünmektedirler. Eraslan (2006) KPSS'nin test tekniğinin ezberci bir mantığa sahip bireyler tarafından başarılabilirdiği; KPSS'nin sadece bilişsel boyuta hizmet ettiğine ve nesnel olmadığına dikkati çekmektedir. Gündoğdu ve diğerleri (2008) yaptığı çalışmada KPSS'yi kazanmak öğretmen olmak için yeterli olmadığını vurgulamıştır. Semerci ve Özer (2005) tarafından yapılan çalışmada öğretmen adaylarının KPSS'nin gerekli ve adaletli bulmadıkları belirlenmiştir. Bu yüzden okul öncesi öğretmen adayları için alan sınavının uygulanmasının öğretmen niteliğini arttırabilir.

Sınava girecek öğretmen adaylarının alan sınavında başarılı olacaklarını ifade etmektedirler, fakat sorulara yanıt veren öğrencilerin büyük çoğunluğu alan ile ilgili aldıkları eğitimin yetersiz olduğunu söylemişlerdir. Ayrıca Düz/Anadolu Lisesi çıkışlı öğretmen adaylarının alan sınavında meslek lisesi mezunlarına göre kendilerinin dezavantajlı olduklarını belirtmişlerdir. Meslek lisesi öğrencileri liseden mezun olmadan önce alanları ile ilgili uygulamalı dersler görmekteler fakat diğer liselerden gelen öğrencilerin böyle bir şansı olmamaktadır. Bu yüzden ÖSYM okul öncesi öğretmenliğini tercih edecek adaylar için farklı kriterler getirmelidir. Sınavın nasıl olacağı ile ilgili belirsizlikte öğretmenlerin kendilerini yetersiz hissetmelerine yol açmaktadır. Demir ve Bütüner (2014) tarafından yapılan çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adayları üniversitede aldıkları eğitimin ders geçme ve sınav odaklı, ezbere dayalı olduğunu, büyük

ve kaliteli eğitim veren üniversitelerin alan sınavında daha başarılı olacağı düşüncesinin alan sınavına olumsuz yansıtacağını ifade etmişlerdir. Ezbere dayalı ders ve sınav sisteminin alan sınavına hiçbir katkısı olmadığını belirtmişlerdir.

Araştırmaya göre ilk defa yapılacak olan alan sınavına girecek olan öğretmen adaylarının kaygılı oldukları görülmüştür. Aynı bulguların elde edildiği diğer bir çalışmada öğretmen adayları, öğretmenlik mesleğine giriş sürecinin, psikolojik olarak onları olumsuz yönde etkilediği öğretmenlerin KPSS sınavından dolayı sınav kaygısı yaşadıkları, sınavda başarılı olamayacaklarını düşündükleri, öğretmenlik kontenjanlarının sınırlı sayıda olması ve sınava giren aday sayısının çok sayıda olması kaygı düzeylerini artırdığı bulunmuştur (Eraslan, 2004). Baltaş ve Baltaş'a (1990) göre kaygı, sınavı öğrencilerin kendileri için taşımış olduğu anlamdan kaynaklanmaktadır. KPSS, öğretmen adayları için mesleklerine başlayabilmeleri için kritik bir aşamadır. Durum böyle olunca öğretmen adaylarının kaygı düzeyleri oldukça artmakta ve psiko-sosyal durumlarını etkilemektedir.

Öğretmen adayları çoğunlukla yapılacak olan alan sınavlarının uygulamalı olmasını istemektedirler. Teorik olarak yapılan sınavın meslek hayatında önemli olmadığını ifade etmişlerdir. Bu yüzden eğitim fakültesinden mezun olan okul öncesi öğretmen adayları, KPSS yerine sözlü ve uygulamalı sınava tabi tutulmalıdırlar. İngiltere veya Fransa'daki öğretmen atamaları belirtilen seçimlere uygun örnekler olarak verilebilir. Örneğin İngiltere'de öğretmen adayları doğrudan okula başvurarak okul tarafından yapılan mülakat sonucu atanmaktadır Fransa'da ise öğretmen istihdamı için her üniversitenin bünyesinde kurulmuş olan öğretmen yetiştirme enstitüleri tarafından bir sınav yapılmaktadır (Dilaver,1996). Bu sınavlarda aday öğretmenler alan bilgilerini ölçen bir yazılı sınav, alan öğretimi ve çevre ile iletişim kurma yeteneğini ölçen bir sunu ve mesleğe karşı ilgi ve tutumlarının belirlendiği bir mülakatla değerlendirilmektedirler (Demir ve Gür, 2000). Dolayısıyla KPSS'nin tek başına öğretmen niteliğini değerlendirmede yetersiz bir sınav olduğu söylenebilir. Öğretmen atamalarında değerlendirme ölçütlerinde öğrencilerin mezuniyet not ortalamalarının da dikkate alınmalıdır. Baştürk'ün (2008) yaptığı çalışmada KPSS ile öğrencilerin üniversite not ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu anlamda, öğretmen adaylarının atamalarında not ortalamasının etkili olması lisans derslerinin önemini arttıracaktır. Bu durum, öğrencilerin daha meslek seçiminde bilinçli ve dikkatli seçim yapmalarını sağlayacağı gibi, lisans derslerine olan ilgilerini ve çalışmalarını da olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Bu kapsamda elde edilen bulgulardan hareketle;

1. Okul öncesi öğretmen adaylarının alan tercihlerini yaparken mesleğe uygun olup olmadıkları ile ilgili bir ölçüt getirilmelidir. Sevmedikleri bölümü okumak zorunda kalan öğretmen adaylarının sınavda başarılı olması ve mesleklerini severek yapmaları zor olabilir.
2. Sınav sadece teorik değil aynı zamanda uygulamalı yapılmalıdır.
3. Okul öncesi öğretmen adaylarının atamalarında alan sınavı ve eğitim bilimleri sınav puanlarının yanı sıra not ortalamalarının da belli bir oranda etki etmelidir.
4. Öğretmen adayları dördüncü yılın sonunda belirli sınavlarla değerlendirilmek yerine her dönemin sonunda alan hocaları tarafından belirli ölçütlere göre değerlendirilmelidirler.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, A. (2008). *Eğitim fakültelerinde öğretmen eğitimi program standartlarının gerçekleştirme düzeyi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Arcagök, S., Demir, M. K., Girgin-Sarıdaş, D. ve Şahin, Ç. (2015). Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf öğretmenliği alan sınavına yönelik görüşleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, özel sayı*, 183-194.
- Başkan, G., Aydın, A., ve Madden, M. (2006). Türkiye'de öğretmen yetiştirme sistemine karşılaştırmalı bir bakış. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 15(1), 35-42.
- Baştürk, R. (2008). Fen ve teknoloji alanı öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavı başarılarının yordanması. *İlköğretim Online*, 7(2), 323-332.

- Burchinal, M. R., Cryer, D., Clifford, R. M., & Howes, C. (2002). Caregiver training and classroom quality in child care centers. *Applied Developmental Science, 6*, 2-11.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cresswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design*. ABD: Sage Publication.
- Cooper, J. M., & Alvarado, A. (2006). Preparation, Recruitment, and Retention of Teachers. International Institute for Educational Planning.
- Çelik, E., ve Çağdaş, A. (2010). Okul öncesi öğretmenlerinin empatik eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 23*, 23-38.
- Çiftçi, M. (2011). Türkçe öğretmeni yetiştirme programı sorunu. *Turkish Studies, 6*, 1.
- Demir, S. B., ve Bütüner, K. (2014). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının alan sınavına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10(2)*, 113-128.
- Eraslan, L. (2004). Öğretmenlik mesleğine girişte kamu personeli seçme sınavı (Kpss) yönteminin değerlendirilmesi. *International Journal of Human Science, 1*, 1.
- Erden, A. (2009). Fransa eğitim sistemi. A. Balcı (Ed.), *Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri* (163-180.) Ankara: Pegem Akademi Yay.
- Erden, A. (2009). İspanya eğitim sistemi. A. Balcı (Ed.), *Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri* (269, 292). Ankara: Pegem Akademi Yay.
- Erdem, E., ve Soylu, Y. (2013). Öğretmen adaylarının KPSS ve alan sınavına ilişkin görüşleri. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 4(1)*, 223-236.
- Eraslan, L. (2004). Öğretmenlik Mesleğine Girişte Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) Yönteminin Değerlendirilmesi. *International Journal of Human Science, 1(1)*.
- Gürol, M., ve Sevindik, T. (2009). Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *1.Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi*. Bildiriler, Çanakkale.
- Howes, C., Whitebook, M., & Phillips, D. (1992). Teacher characteristics and effective teaching in child care: Findings from the National Child Care Staffing Study. *Child & Youth Care Forum, 21*, 399-414.
- Jadama, L.M. (2014). Impact of subject matter knowledge of a teacher in teaching and learning process. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research, 7*, 20-29.
- Kızıldaş, E., Halmatov, M., Sariçam, H. (2012). Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Örneği). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23*, 173-189.
- Karaca, E. (2008). Eğitimde kalite arayışları ve eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 21*, 61-80.
- Karaca, E. (2011). Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına yönelik tutumları. *Akademik Bakış Dergisi, 23*.
- Kartal, S. (2013). Öğretmen adaylarının görüşlerine göre eğitim sistemimizde değiştirilmesi gereken noktalar, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Özel Sayı*, 248-262.
- Küçükkoğlu, A. ve Kızıldaş, E. (2012). Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya, Rusya ve Türkiye okul öncesi öğretmen yetiştirme programlarının karşılaştırılması. *İlköğretim Online, 11(3)*, 660-670.
- Libman, Z. (2009). Teacher licensing examinations—True progress or an illusion? *Studies in Educational Evaluation, 35(9)*.
- MEB. (2008). *Öğretmenlik yeterlikleri, öğretmenlik mesleği genel ve özel alan yeterlikleri*. Ankara: Devlet Kitapları.
- Milli Eğitim Temel Kanunu. (1973). *T.C. Resmi Gazete, 14574, 24.06.1973*.
- Mishra, P., & Koehler, M. (2006). Technological pedagogical content knowledge: A framework for teacher knowledge. *The Teachers College Record, 108(6)*, 1017-1054.
- Odabaş, S. (2012). *Öğretmen adaylarının KPSS sınavına ilişkin görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Oktay, H. (2012). *Türkiye’de öğretmen istihdamında yaşanan sorunlar*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

- OSYM.2012.http://www.osym.gov.tr/belge/1-13565/basin-duyurusu-kamu-gorevlerineilk-defa-atanacaklar-ic-.html [01.05.2016].
- Ümmet, D. ve Otrar, M. (2015). Kamu personeli seçme sınavına (KPSS) yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi*, 13, 1-14.
- Sezgin, F., ve Duran, E. (2011). Kamu Personeli Seçme Sınavı'nın (KPSS) öğretmen adaylarının akademik ve sosyal yaşantılarına yansımaları. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 15(3), 9-22.
- Semerci, N. ve Özer, B. (2005). Tezsiz Yüksek Lisans ve Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinin KPSS Sınavına Yönelik Algıları. XIV. *Eğitim Bilimleri Kongresi*, Denizli.
- Şahin, İ. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmen istihdamı ve mesleki geleceklerine ilişkin görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Dergisi*. 11(3). 1167-1184.
- Şen, H.Ş., ve Erişen, Y. (2002). Öğretmen yetiştiren kurumlarda öğretim elemanlarının etkili öğretmenlik özellikleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 22(1), 99-116.
- Taşdemir, M. (2015). Öğretmen adaylarının Türk milli eğitim sistemi üzerine algıladıkları sorunlar, *Turkish Studies*, 10(7), 881-898.
- Tout,K., Zaslow,M., & Berry, D. (2005).Qualityandqualifications:Links between professional development and quality in early care and education settings. In M. Zaslow & I. Martinez-Beck (Eds.), *Critical issues in early childhood professional development* (pp. 77–110). Baltimore, MD: Paul H. Brooks.
- Yeşil, R., ve Şahan, E. (2013). Öğretmen adaylarının türk eğitim sisteminin en önemli sorun, neden ve çözüm yollarına ilişkin algıları, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(3), 123-143.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde sosyal araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yılmaz, K., ve Altinkurt, Y. (2011). Öğretmen adaylarının Türk eğitim sisteminin sorunlarına ilişkin görüşleri, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1). 942-973.
- Whitebook, M., Gomby, D., Bellm, D., Sakai, L., & Kipris, F. (2009). *Preparing teachers of young children: The current state of knowledge, and a blueprint for the future*. Berkeley, CA: Center for the Study of Child Care Employment.